

M.C. RESTORFF

200 ÁR

Tann 21. juni eru 200 ár síðani, at tann fyrsti Restorff í Føroyum, Martin Christian, varð føddur. Hann skapti søgu í Havn og í Føroyum

1. partur

Ein av limunum í fyrsta býarstýrinum í Havn var Martin Christian Restorff. Hann var limur 1866-1870. Týsdagin er liðin 200 ár síðan, hann var føddur.

Hetta gevur høvi til at lýsa nakað nakað av søguni hjá honum, m.a. grundað á tilfar hjá langabbasoninum William Heinesen.

Hansara samband við Føroya er, at kona hansara, Else Jacobine (1813-1867), var systir tann eldra Jørgen Frands Jacobsen (1819-1917), abbi kenda rithøvundan við sama navni.

Frá bakara til vinnulívsmann

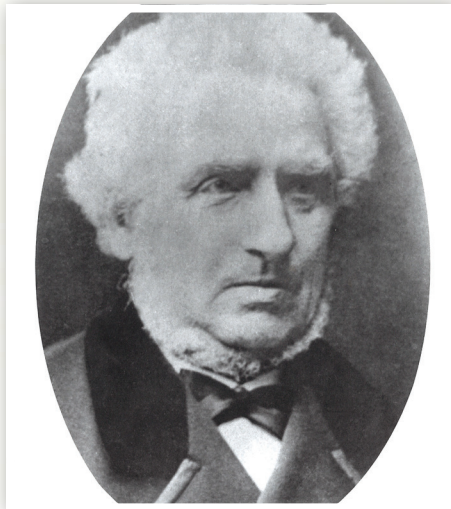
M.C. Restorff kom til Føroya í 1848 at verða bakari fyri »betra slagnum« í Havn.

Hansara fremsta ummæli er, at hann hevði hjartað á røttum stað. Meginparturin av fólkinum í Havn vóru illa fyri. Hann skipaði fyri veitslum fyri fátækafólki í bakarinum, eins og hann skipaði fyri jóla-veitslum við heimagjörðum jólatræi og øllum góðgæti.

Í 1856 verður frihandil í Føroyum, og hetta var júst nakað fyri gamla Restorff. Hann gjørdist skjótt ein tann størsti vinnulívsmáður í Havn við handlum, fiskiskipum, farmaskipum, fiskaturking. Hann hevði úthandlar í 30 bygðum. Tá ið tað gekk best, hevði hann 17 bygningar í Havn.

Hann gjørdist heiðursborgari í Havn, tá ið hann fylti 80 ár. Hvussu hann verður mettur av tíðini kann eina mest lýsast við 80 ára heilsanina í Dimmalætting í 1896, har tað millum annað verður sagt:

Det var i afvigte Foraar 49 Aar siden, han flyttede her til fra København og op-
ettede et Bageri i forening med Konditori.
Vant som han var fra København til de
derværende fri Omsætningsforhold, følte
han sig naturligvis generet af det Af-
spærringssystem, der bestod under den
daværende kongelige Enehandel, hvorfor
han straks sluttede sig til dem her i landet,
som arbejdede for Indførelsen af fri Handel.
Han var en baade energisk og vindende
Personlighed, saa at han meget hurtigt
vandt sig Venner og Velyndere saa vel her i
Byen som omkring paa Landet. Denne hans
Evne til at vinde Folk fik han ved Handelens
Frigivelse i 1856 lejlighed til at udnytte, idet
det ved Hjælp af den blev ham muligt at
faa de mest formuende rundt omkring til
at slutte sig sammen om at oprette en stor

M.C. Restorff

færøsk Forretning for at optage det Arbejde, der tidligere var besørget af den kongelige Enehandel.

Den Handel, han dengang ved Hjælp af Sammenskud fra Befolkningens Side, fik i Stand, har, trods den Konkurrence den fik, vedblevet at holde Overtaget over alle sine Konkurrenter, hvad der for en stor Del skyldes hans aldrig trættede Hjælpsomhed og Liberalitet (størsinni). Den aføde var besjælet med en overordentlig Trang til at skabe Liv og Virksomhed her omkring sig, og naar han tragede efter og fik Midler mellem Hænder, var det kun for at tilfredsstille denne Trang, og ikke for at samle til Bunke, og han kastede sig over Handelen som sit specielle Virkefelt.

Som leder af Øernes største Forretning, har M.C. Restorff forstaaet at gøre sig almindelig afholdt hos alle Grene af Befolkningen, og dette i særlig høj Grad hos Arbejderbefolkningen her i Byen, med hvilken han som Byens største Arbejdsgiver har haft at gøre mere end nogen anden.

William um Restorff

William Heinesen, langabbasonurin, skriv-
aði soleiðis um Restorff:

En farende svend af blandet dansk-norsk-tysk oprindelse havnede en gang midt i det forrige århundrede i Thorshavn, hvor han startede en forretning, der blev en af Færøernes betydeligste. Men det egentlige interessante ved »Gamle Restorff« var ikke netop det, at han havde forretnings- og administrationstalant og i øvrigt heldet med sig. Det fængslende ved

Kona M.C. Restorff er jarðað framman fyri høvuðsdyrnar hjá Havnar kirkju. Innskriftin er:

**ELSE JACOBINE RESTORFF
f. JACOBSEN
f. 4de MARTS 1813
d. 4de NOVEMBER 1867**

denne mand var navnlig, at han trods sin ret eventyrlige karriere vedblev med at være sig selv. Den på en gang grovkornede men samtidigt tænksomme og sammensatte håndværkersvend. Hans leven og færden i Thorshavn efterlader det umiddelbare indtryk, at han aldrig tog sig selv og verden helt alvorligt i borgerlig forstand. Han blev aldrig nogen »fin« mand, endsige snob, men forblev al sin tid den lidt bryske, uregerlige, men hjertevarme krabat, udstyret med megen sund ironi og menneskelighed indbefattet en vis naturlig og smuk samfunds-følelse.

Gamle Restorff giver indtryk af at have været en urolig og ustadig karakter med en god portion skabende virksomhedstrang i sig. Jeg har gjort mig den betragtning. Måske havde denne trang til virksomhed ikke fundet den rette positive udløsning, hvis han ikke i 1848, 32 år gammel, var udvandret til Thorshavn. Var han forblevet i København og blev stikkende i bagerhåndværket, kunde han vel have udviklet sig til en lidt misantropisk stivstikker....» (tvørball)

Um konu Restorff skrivaði William, at hon var:
..lille, spinkel med smuk profil, men skeløjet. Else Jacobine synede – naturligvis – ikke meget ved Siden af sin Mand M.C. Restorff, som hun i enhver henseende fjøede sig efter.

Hun var stilfærdig, venlig og ligefrem og var vel lidt af Tyende og Arbejdsfolk, af hvilke nogle skal have opkaldt sine Døtre efter hende. Var i modsætning til Manden noget paaholdende.

Børnini hjá M.C. Restorff

Hjúnini bæði fingi fimm børn, Andreas William, Helene, Frants, Henriette og Johan. Tey og nøkur av teirra børnum teirra skulu stutt umrøðast.

Andreas William Restorff (1845-1898)

Andreas er føddur í Danmark, áðrenn húsk-ið flutti til Føroya. Hann fór at handla fyri seg sjálvan eftir øllum at døma í kapping við pápan. Hansara handil var í Bringsna-gøtu í handlinum, sum seinni var tann hjá Katrinu Christiansen. Andreas var ein av høvuðsmonnunum at fáa stovnað Forsikringsforeningen for Forulykkedes Efterladte, og han var formaður til sín deyðadag. Hann doyði longu í 1898, 52 ára gamal. Dimmalætting skrivaði m.a. um hann:

Den Afdøde hørte til de mest vindende Personligheder, vi har kendt. Foruden at have et vindende Væsen var han begavet med et varmt og følsomt Hjerte, der gjorde at han stod alle bi, som trængte til og paa-kaldte hans Hjælp. Da han havde en ualmindelig udviklet Almenfølelse, støttede han ethvert Foretagende, som han mente kunde gavne, enten den By, hvor han levede, eller Færøerne i det hele.

Andreas var giftur við systkinabarninum Sofie Helene, dóttir gamla Jørgen Frands Jacobsen. Hon var ein merkisverd kvinna, sum ommusonurin William Heinesen skriv-ar um í stuttsøguni Min romantiske bedste-mor. Tað var sjálvandi ein skelkur hjá henni at missa mannin, men hann gjørdist enn størri, tá ið tað vísti seg, at handilin var nærur á húsagangi.

Tey bæði fingi níggju børn og tey vóru:
1. Martin (1869-1899). Hann var við í sjónleiki og tónleiki. Hann dugdi enskt og týskt, sum ikki hevur verið vanligt tá i tíðini.
2. Frants (1871-1933) fór út at sigla sum ungur drongur og var millum annað eitt skifti kokkur hjá konginum í Siam. Seinni fór hann yvir til Nicaragua í Mið-amerika, har hann eitt skifti arbeiddi hjá mammubeiggjanum, sum eisini æt Frants, á ein lítla oyggj, Corn Island. Men fyrst í øldini kemur hann aftur til Føroya. »Bakarið hjá Frants«, var havnar-